

Читання, що єднають історію та культуру із нашим майбуттям

Віктор Радчук

Те, що у Романові минулої п'ятниці, 29 травня, відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Ілінські читання: історико-педагогічні краєзнавчі студії», знає щонайменше вся Житомирщина.

Анонси, запрошення, звернення до керівників вузів міста Житомира чи окремих їхніх кафедр, кількаразові пропозиції доєднатися до важливої події у Романові лунали напередодні початку заходу майже два місяці. Вже за тиждень до початку конференції, коли кількість бажаючих долучитись до безпосередньої участі у її роботі сягнула сотні науковців, стало зрозумілим, що організаторам вдалося зацікавити велику кількість людей із числа краєзнавців, науковців-дослідників тощо.

Гуманітарний відділ + академія спеціальної освіти = конференція

Стосовно конкретних організаторів читань, то ініціаторами їхнього проведення стала Романівська

Володимир Шевченко

Науковий десант

селищна рада та відома і авторитетна у середовищі науковців всієї України громадська організація «Академія спеціальної освіти», яку очолює професор Українського

державного університету ім. Драгоманова Володимир Шевченко. Слід зауважити, що про своє бажання взяти участь у роботі науково-практичної конференції у

Романові заявили науковці Житомира, Вінниці, Харкова, декількох навчальних закладів та установ зі столиці України. Цікаво, що формальною, але символічною присвятою конференції у Романові стало 260-річчя від дня народження графа Юзефа-Августа Ілінського, який свого часу жив у Романові і мав на території тодішнього містечка великий маєток-палац. Стосовно маєтку і палацу у Романові існує чимало легенд, але ще одна сторінка діяльності Ю-А. Ілінського, яка стосується заснованого ним у Романові інституту для глухонімих дітей, привертає увагу до постаті графа, а тепер і до Романова як до засновника сурдопедагогіки на теренах всієї Російської імперії. Ось чому і торік, і цього року науковці закладів, де готують фахівців спеціальної та інклюзивної освіти, користуються нагодою, аби побувати у Романові, а ще – аби влаштувати певний захід за участі вчених-істориків, дослідників-краєзнавців і т. п.

Студентський воркшоп

Ми все одно в боргу перед ними! І про це – пам'ятаємо!

с. 4

Чемпіонські висоти в Україні Романів успішно долає. На черзі – світові!

с. 5

За весь рік щодо Романівки – жодних нарікань

с. 4

Щодо самої науково-практичної конференції, то вона проходила на базі найбільшого у Романові навчального закладу – Романівського ліцею № 1. Слід зауважити, що якраз фахівці гуманітарного відділу Романівської селищної ради разом із працівниками Романівського ліцею № 1 взяли на себе весь тягар підготовчої роботи. Рівень готовності приміщень, технічної оснащеності усіх локацій, де проходили

пленарне та секційні засідання науковців, мав винятково зразковий вигляд. Це найперше і, мабуть, такі найкраще досягнення конференції. Романів і романівчани таким чином показали на прикладі проведення важливого, масштабного і змістовно насиченого заходу, що вміють і можуть проводити наукові імпрези найвищого і найскладнішого рівня.

Продовження на стор. 2.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 68,00 грн,
на 3 місяці - 164,00 грн,
на 6 місяців - 308,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

Читання, що єднають історію та культуру із нашим майбуттєм

Початок на стор. 1.

Але куди важливішим здобутком читань у Романові стало змістовно різнопланове наукове багатоголосся, яке також треба віднести до безумовних позитивів наукової події у Романові. Принаймні гості наукового заходу ледь не в один голос зауважували, що конференція, попри насиченість усіх включених до її програми заходів, мала напрочуд вдалі поєднання суто наукових виступів, доповідей та презентацій у розділах «Історія та краєзнавство», «Сурдопедагогіка та інклюзія» із локаціями етно-фольклорного, туристично-екскурсійного спрямування.

Окремою локацією наукової конференції став молодіжний воркшоп «Краєзнавчий конструктор: від ідеї до дії», модератором і натхненником роботи якого була вчитель історії Романівського ліцею № 1 Леся Верніцька. Якраз у цьому компоненті організаторам конференції вдалося поєднати евристичні прагнення кращих ліцеїстів із Романова із науковими здобутками студентів Поліського національного аграрного університету, які прибули для участі у роботі конференції із групою викладачів кафедри економіки, підприємництва та туризму на чолі із професоркою кафедри Наталією Валінкевич. Загалом у ході проведення воркшопу та у ході годинної гри-подорожі студенти та ліцеїсти спромоглися підготувати десятки цікавих і змістовних пропозицій щодо популяризації історико-культурної та краєзнавчої спадщини Романівщини, внаслідок чого перед учасниками конференції постало дерево бажань «Туристичне майбутнє Романівської громади».

Спадщина Ілінських: скільки правди і чи багато вигадок?

Складовою частиною програми науково-практичної конференції «Ілінські читання: історико-педагогічні краєзнавчі студії» стала виставка експонатів Державного архіву Житомирської області «Родина Ілінських: історія, спадщина, постаті». Великий інтерес у середовищі учасників конференції та гостей заходу викликали матеріали – грамоти, карти Житомирського старостату зразка 1798 року, відомості про те, що граф Ю.-А. Ілінський передав (насправді продав) казні будинковий фонд міста Житомира, який раніше перебував у власності родини Ілінських. Зрештою, якраз можливість розмістити у Житомирі усі відділи та служби щойно створеної Волинської губернії і призвела до того, що тимчасово перенесений із Новограда-Волинського до Житомира майернський центр поселився тут гайже на півтора століття. До речі, твердження, підкріплене абсолютно реальними архівними документами про те, що Житомир до початку XIX століття належав графській сім'ї Ілінських, перестає бути фактом напівсенсаційно-легендарним, а переходить у розряд хрестоматійно відомих і достеменно достовірних наукових фактів. Все це варто взяти до уваги і враховувати

Роман Лотиш

як важливий фактор дослідникам житомирської минувшини та популяризаторам історії обласного центру.

У ході конференції прозвучали прекрасні виступи дослідників, вчених, краєзнавців. Наприклад вищезгаданий професор Володимир Шевченко із університету ім. Драгоманова присвятив свій виступ ролі графа Ю.-А. Ілінського у започаткуванні першого на теренах Російської імперії інституту для глухонімих, який мав неабияке значення у становленні сурдопедагогіки як науки. Знання у Романові і відомий на Житомирщині дослідник місцевої історії Олександр Кондратюк розповів про етапи життя і особливості життєвої кар'єри графа Юзефа – Августа Ілінського. Олександр Павлович напрочуд образно,силаючись на відомі у середовищі академічної науки джерела, а також на низку джерел, досі маловідомих для вітчизняних дослідників української минувшини XVIII – XIX століть, розкрив низку маловідомих сторінок і фактів із біографії представників сім'ї Ілінських.

Напрочуд цікавим і дуже пізнавальним у сенсі верифікації багатьох фактів із життя сімейства графів Ілінських, а також стосовно сторінок історії Романова у XIX – початку XX століть виявився виступ директора комунального закладу «Краєзнавчий музей Романівщини» Юрія Кондратюка, який розповів про містифікації в історії Романівського краю. Напрочуд цікавими і змістовними виявились виступи місцевих краєзнавців. Зокрема вчителька історії Старочуднівськогугтнянського ліцею Тетяни Гришун підготувала дивовижно цікаве дослідження «Сульжинівка: Історія німецької колонії крізь призму поколінь». Ще один виступ ветерана краєзнавчого руху, вчителя історії із села Гордіївки Петра Лановока учасники конференції слухали із неймовірною цікавістю, дозволивши краєзнавцю навіть перевищити встановлений часовий регламент. Зрештою, і розповідь місцевого і вже популярного у Романові краєзнавця-аматора Романа Лотиша «Краєзнавчі

фіксації історико-краєзнавчої спадщини Романівського краю Житомирщини» також стала окрасою не стільки науковою, скільки гостювою програмою наукового дійства. Окремою секцією наукової конференції у Романові стали етнографічні етюди у виконанні працівників Романівського будинку культури, а розповідь костюмерки-майстрині із цього закладу Сніжани Башинської могла б прикрасити науковий захід найвищого гатунку. Йшлося про український жіночий костюм кінця XIX-поч. XX століття. Етно-регіон Волинь – Полісся.

Загалом конференція «Ілінські читання» у Романові пройшла на високому організаційному рівні, де виступи науковців були напрочуд органічно поєднані із елементами екскурсійно-туристичних вправ. Від цього динаміка та змістовний підсумок проведеного у Романівській громаді справді видатного заходу аж ніскільки не постраждав. Гарний вигляд мало

змістовне і образно-барвисте привітання начальниці управління культури та туризму Житомирської ОДА Тетяни Руденської, а виступ Романівського селищного голови Юрія Чумаченка також надихав і мобілізував учасників конференції на плідну і цікаву пізнавальну діяльність. Наостанок нашої розповіді варто зауважити, що конференція «Ілінські читання: історико-педагогічні краєзнавчі студії» пройшла напередодні вже традиційного у Романові щорічного фестивалю «ЕтноВир на Виспі», який у липні має пройти під егідою гасла «Сила роду». Поєднання наукового заходу із фестивалем дійством лише підсилює справу популяризації краєзнавчої та культурної спадщини Романівщини. Начебто очевидний висновок неабияк сприяє розумінню певних особливостей регіональної ідентичності Романова та Романівщини загалом. А ще подібні заходи можуть бути гарним і повчальним прикладом

Вітання голови

Джерело фото: Твій Романів

Пленарне засідання

для інших громад нашої області. Адже поєднання краси, розуму і відчуття міри завжди викликали увагу і були прикладом для наслідування.

Підсумки роботи зарано, а щодо висновків, то – треба

Мабуть-таки, варто окреслити і виокремити деякі враження, приклади реагування, емоційні висновки щодо науково-практичної конференції «Ілінські читання», яка відтепер стає історією, але може стати неабияким підґрунтям для проведення подібної конференції, наприклад у травні – червні наступного року. Безумовно, до аудиторії учасників конференції у Романівському ліцеї (а тут під час пленарного та секційних засідань було аж півтори сотні осіб) варто долучити і тих людей, хто скористався можливістю проглянути перебіг подій в онлайн-режимі.

Посилання та означення адрес, за якими можна проглянути і прослухати виступи учасників та гостей конференції, можна знайти на сторінці гуманітарного відділу Романівської селищної ради у Facebook.

Проте вже сьогодні лунають голоси та чути коментарі багатьох людей із усіх усюд Житомирщини, які відзначають важливість проведеної конференції, що спричинила чималий суспільний резонанс. Тим паче, що досі жодна із громад Житомирщини так і не спромоглася із власної ініціативи і за власної участі підготувати та провести справді повноцінну наукову конференцію. Романів і Романівщина у цьому сенсі виступили у ролі піонера, що також радує і засвідчує можливість, резерви і ресурси громади. Йдеться передовсім про розвиток фестивального, краєзнавчого а, якщо ширше – то туристично-екскурсійного напрямку у житті Романівської громади. Причому із орієнтацією такого напрямку на показники суто економічної ефективності.

На цьому фоні деякі репліки та одкровення щодо надмірності захоплення романівських краєзнавців тематикою та проблематикою досліджень родини Ілінських звучать настільки неадекватно, що на них і не варто було б звертати уваги. Бо аргументація деяких блогерів із соціальних мереж зводиться до того, що граф Ілінський належав до класу експлуататорів і гнобителів, а цікавитися сторінками його життєвої біографії можуть хіба лише представники польської діаспори. Насправді досліджувати події сторінки української історії XIX століття якраз таки і доводиться на прикладі постатей Ілінських, Крашевських, Стецьких і багатьох інших родин польського етнічного походження, які давня жили на теренах Великої Волині. І Романів у цьому залишається полем ретельної уваги дослідників багатьох суспільних наук: історії, етнографії, краєзнавства, генеалогії і т. п. На цьому поки що варто поставити крапку.

Сесія завершилася утворенням «Країни мрій». І це вже – успіх!

Віктор Першко

2026-й став роком депутатських міграцій.

Чергова сесія Романівської селищної ради, яка проходила минулої п'ятниці, 29 травня, виявилася складнішою за перебігом подій порівняно із попередніми сесійними засіданнями, коли, наприклад, важко було зібрати необхідну для роботи сесії кількість депутатів.

Проблема кворуму виявилася дуже важливою не лише у Романівській громаді. Адже мобілізація до лав ЗСУ, погіршення здоров'я, сімейні обставини, міграційні процеси і т. п. зачіпають не лише пересічних громадян, але й депутатське середовище. Романівська селищна рада станом на 29 травня 2026-го року поповнилася трьома новими депутатами. Чергове поповнення у депутатській сім'ї Романівської селищної ради – Валентина Сергіївна Гончарук, яка стала депутатом і вперше голосувала за рішення сесії якраз 29 травня. Валентина Гончарук поповнила склад депутатського корпусу замість раніше вибулої Світлани Спіциної.

Чергове поповнення у середовищі депутатського загалу чекатиме Романівську селищну раду вже у найближчі часи, оскільки 29-го травня депутати розглянули і задовольнили заяву депутата Віктора Капінуса. Відтепер Віктор Олексійович – більше не депутат, а хто займе його депутатське місце – на разі невідомо. Адже недавній досвід засвідчує, що правило, коли наступний за списком кандидат заходить на місце вибувшого депутата, спрацьовує нечасто. Наступний чи наступна заявляють про своє небажання ставати депутатом через різні причини. Зрозуміти людей можна, адже від того часу, коли вони висловлювали згоду на похід у депутати, минуло майже шість (!) років. І, погодьтеся, – це немалий час, коли у житті людини можуть статися кардинальні зміни, які заважають чи не дозволяють людині ставати депутатом. Тому усім людям, які так чи інакше беруть участь у вирішенні проблем громади, які висловлюють бажання бути депутатом Романівської селищної ради, треба добре подумати над тим, яких зусиль, якого часу,

Джерело фото: Твій Романів

яких емоцій і здібностей потребуватиме майбутня депутатська діяльність. Адже далеко не всі кандидати, які прагнуть потрапити до складу Романівської селищної ради, мають уявлення про те, скільки зусиль і часу вимагає ознайомлення із документами, проектами рішень, які розглядатимуться під час сесії і за які депутат має проголосувати так, аби не було соромно перед своїми виборцями. Окрім того, депутат має приділяти максимальну увагу і своїм виборцям. Зустрічатися із ними, вести щотижневий прийом у спеціально відведеному місці, реагувати на ті болючі питання, які тривожать, бентежать виборців. І для цього треба багато працювати. Без оплати, без передбачених для цього вихідних і т. п.

Реорганізація відбулася. Як виявилось, нічого страшного!

Якщо повернутися до сесійного залу Романівської селищної ради 29 травня, то там вирували пристрасті із питання про реорганізацію діяльності дошкільних дитячих установ. Як завжди, в умовах відсутності інформації громадська думка у Романові, а ще більшою мірою – у селах Романівської громади була стривожена звісткою про закриття дитсадочків. Хоча

про це не йшлося. Керівники громади, а також і наша газета неодноразово розповідали, що реорганізація – це не закриття. Але чутки, припущення, міркування вгolos і обмін думками на лавці під маркетом роблять своє: люди введені в оману і перебувають у стані тривоги. Для якої, між іншим, не було жодних підстав. Так, проблема із фінансуванням дошкільних дитячих закладів у Романівській селищній раді існувала хоча б через те, що урядове рішення, ухвалене під ялинку до нового 2026-го року, не передбачило коштів для підвищення зарплати працівникам тих самих дошкільних закладів. У місцевих бюджетах (в тому числі і в бюджеті Романівської селищної ради на 2026-й рік) таких грошей також не було. Тому певний час Романівська селищна рада чекала на те, що Верховна Рада і Кабмін України вирішать складнощі, які самі ж і зумовили. Але ні субвенцій, ні навіть обіцянок, що гроші для підвищення зарплат працівникам дошкільних закладів із Києва надійдуть, так і не прозвучало. Тому і довелося братися за оптимізацію.

Рішенням сесії у деяких дошкільних закладах скорочена кількість груп, оскільки у більшості випадків реально присутня кількість дітей у групах дошкільних установ була меншою, аніж штатні розписи.

Найбільші дошкільні заклади Романівщини (дошкільний заклад № 1 «Сонечко» і Центр розвитку дитини «Берізка» відтепер об'єднані в один новий дошкільний заклад – Центр розвитку дитини «Країна мрій».

Звісно ж, тепер замість двох керівників у Романові буде лише один директор. У деяких селах Романівської громади дитячі дошкільні заклади перетворилися із юридично самостійних установ у філії новоутвореного Центру розвитку дитини «Країна мрій». Але найголовніше у цій ситуації те, що садочки у селах і в самому Романові збережені, дошкільнятам поки що не доведеться подорожувати в автобусах, як це роблять учні-ліцеїсти. Ну а тривоги разом із чутками про закриття, про знищення села і т. п. залишилися у минулому. Можливо, ненадовго, бо поперед у Романівської селищної ради немало складних питань, не менше справжніх випробувань на зрілість, на розуміння пріоритетів сучасної ситуації.

Зауважимо, що поряд із розглядом питання про реорганізацію дошкільних дитячих закладів депутати ухвалили рішення виділити із бюджету громади 100 тис. грн для потреб однієї із військових частин ЗСУ, 36 тис. грн – на допомогу місцевому ТЦК і СП, а для закупівлі нового автобуса, вартість якого сягає сьогодні майже 2,6 млн грн, Романівська селищна рада виділила 500 тис. грн. Ще 1,2 млн. грн депутати спрямували на співфінансування разом із коштами держбюджету освітнього простору, що є важливим кроком у процесі осучаснення матеріальної бази романівської освіти. Адже йдеться про те, аби за кошти держави (за участі грошей від громади) закупити обладнання для десяти сучасних навчальних кабінетів і лабораторій. Так що в цілому сесія успішно вирішила усі визначені завдання. Варто лише зауважити, що депутати неабияк втомились від кількогодонного перебування у сесійному залі, бо скористалися запрошенням на конференцію «Ілїнські читання», яка проходила майже до 15-ї години, ніхто із депутатів не зміг. Чи не захотів. Але то – вже інше питання.

Світовий урожай зерна скорочується: що прогнозують для України

Міжнародні аналітики прогнозують перше за чотири роки скорочення світового виробництва зерна.

Найбільше може знизитися врожай пшениці та кукурудзи. Водночас українські посадовці запевняють: зерна вистачить і для внутрішніх потреб, і для експорту. Центр громадського моніторингу та контролю розповідає детальніше.

СИТУАЦІЯ У СВІТІ

Світове виробництво зерна у 2026-2027 маркетинговому році скоротиться вперше за чотири роки. Такий прогноз зробили фахівці Міжнародної ради із зерна (International Grains Council). Вони передбачають, що виробництво пшениці впаде на 3% у річному вимірі. А врожай кукурудзи зменшиться на 2%. Причиною вважають зменшення посівних площ і нижчу середню врожайність.

Передбачається, що загальний обсяг торгівлі зерном скоротиться на 2%, передусім через зменшення імпорту з Північної Африки та країн Близького Сходу.

ПРОГНОЗИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Тим часом в Україні урожай зернових у 2026 році прогнозують на рівні 60,4 млн тонн, що всього на 1%, або 0,64 млн тонн менше, ніж торік. Такими є дані Мініс-

терства економіки, довкілля та сільського господарства. За попередніми оцінками, урожай пшениці може становити близько 22,4 млн тонн, кукурудзи – близько 31,6 млн тонн.

«Погодні ризики зараз стосуються кукурудзи, оскільки ця культура найбільш залежить від строків сівби, температурного режиму та рівня вологості під час вегетації. Водночас прогноз по пшениці та ячменю є цілком реалістичним і надійним для забезпечення продовольчого балансу, а аграрний сектор демонструє здатність адаптуватися навіть у непростих умовах», – розповів заступник міністра економіки Тарас Висоцький на форумі «Хлібна індустрія 2026».

За його словами, цьогорічна весняна кампанія проходить складніше через холодну погоду та перезволоження ґрунтів, що призвело до затримки сівби пізніх культур.

Висоцький наголосив, що внутрішні потреби цього року знову будуть перекриті. Зокрема пропозиція пшениці разом із запасами становитиме близько 26,6 млн тонн.

Це у кілька разів перевищує споживання країни у 6,4 млн тонн.

БІЛЬШЕ ГРЕЧКИ, МЕНШЕ ОВОЧІВ

Відповідно до інформації Інституту аграрної економіки, посівні площі під зернові та зернобобові культури зменшаться порівняно із 2025 роком на 2,6%. При цьому прогнозується збільшення посівів гречки (+68,1%), жита (+32,4%), вівса (+14,8%), ячменю (+5,4%) та сорго (+7,9%).

Якщо порівнювати з минулим роком, цьогоріч фахівці очікують збільшення виробництва ріпаку (+17,7%), соняшника (+10,8%), сої (+10,3%). А також плодів і ягід (+5,2%), винограду (+3,3%), картоплі (+1,7%). Водночас очікується зменшення збору цукрового буряку (-6,9%) та овочів (-0,9%).

«Втім, прогнозоване виробництво рослинницької продукції у 2026 році дозволить повністю забезпечити внутрішні продовольчі потреби України та зберегти експортний потенціал», – заявили в Інституті аграрної економіки.

Ми все одно в боргу перед ними! І про це – пам'ятаємо!

Віктор Першко

Динамічний, навіть калейдоскопічний розвиток подій нашого життя іноді призводить до того, що ми вже часто не помічаємо чогось важливого, знакового або ж навіть святого.

Про святість нам варто говорити окремо і ледь не щодня, але якраз пам'ять про загиблих героїв має бути святою: незмінною, нев'янучою та немеркнучою. З цим є і вочевидь ще будуть проблеми, однак обов'язок пам'ятати щоразу надирає на те, аби створити символи такої пам'яті. У Романові, як адміністративному центрі громади, вже тривалий час існує Алея пам'яті загиблих героїв-земляків. Однак жителі окремих сіл вважають за потрібне створити такі меморіальні місця у себе вдома, аби мати можливість згадувати і не забувати тих своїх сусідів-односельчан, хто поліг за нашу свободу, незалежність і за наше майбутнє, яким би воно нам не видавалося. Ось якраз внаслідок волевиявлення жителів села Велика Козара 23 травня 2026-го року тут і відкрилася Алея пам'яті. Її відкриття приурочили до свята, яке нині в Україні шанується понад усе. День героїв – це якраз та дата, коли кожен земляк, який поклав своє життя у борні за волю України, має бути згаданий і пом'янутий.

Якщо хтось запитає про ту людину, яка однією з перших висловила ініціативу щодо відкриття Алеї пам'яті у Великій Козарі, то відповідь на це запитання буде суто формальною. Адже у селі усі знають Лідію Миколаївну Мумрик, знають про трагедію, яку пережила і досі переживає ця мужня жінка. Але як представниця влади і як її повпред у селі, Лідія Миколаївна виконала усі належні процедури: порадила із сім'ями загиблих воїнів, скликала схід села, отримала слухні зауваження та пропозиції і тим самим заручилася підтримкою земляків.

Слід зауважити, що роботи і клопотів, аби Алея пам'яті мала вигляд місця шани і дозможної вдячності земляків, було багато. Адже нині у селах немає колгоспів чи радгоспів, агрофірм чи хоча б філій потужних підприємств, які могли б взяти на свої плечі значиму частку витрат на облаштування меморіального місця. «Все робимо самі!» – це не лозунг, а правило, яке вже давно зрозуміле усім жителям і то не лише у Великій Козарі. Щоправда, місцева влада в особі в. о. Романівського селищного голови Юрія Чумаченка із увагою поставилася до бажання жителів Великої Козари мати місце, де можна вклонитися подвигу своїх земляків. Юрій Миколайович надавав ініціаторам створення меморіального місця у Великій Козарі ще й особисту допомогу. Але все одно – уся відповідальність лягла на плечі місцевих жителів. На руки і плечі братів Михайла та Василя Поліщуків, які не втомлювались допомагати створювати і облаштовувати алею від самих перших годин її спорудження. Таких же теплих слів заслуговують місцеві підприємці Іван Пасічник, Ілля Коржовський, Олександр Усік та Світлана Коржовська. А взагалі алею, яка стала знаковим меморіалом Великої Козари, люди збудували завдяки своїй згуртованості, взаєморозумінню, яке

ще раз засвідчує те, що ми – все ж таки велика нація. Адже той коровай, який спекла із нагоди хвилюючої і пам'ятної події чудова господиня Ірина Верніцька, таке є символом нашої сили, щедрості і високих моральних засад.

Церемонія освячення та відкриття Алеї пам'яті у Великій Козарі видалася напрочуд урочистою. Церемонію освячення провів настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці отець Іван (Майка). Виступ Ю. М. Чумаченка, зворушливі слова О. П. Савченко, яка промовила правильні слова від імені об'єднання матерів і дружин загиблих воїнів – захисників України, неабияк схвилювали більше сотні жителів села та його гостей, які прибули до Великої Козари. Як завжди, на своєму бойовому робочому місці був присутній керівник сектору національно-патріотичного виховання та ветеранської політики Романівської селищної ради Роман Борисевич. А завжди бездоганна у вмінні передати важливість меморіального заходу Тетяна Гаврилюк разом із незамінним професіоналом Михайлом Назарцем вклали увесь свій досвід, аби подія мала вигляд величного і вікопомного видовища. У цьому також полягає неабияке значення того заходу, найменші і найдрібніші деталі якого місцевий люд пам'ятатиме довго.

Р. С. На прохання редакції з приводу участі своїх односельчан відгукнулася Л. М. Мумрик:

«Цей проєкт відбувся завдяки титанічній праці людей, які приходили й допомагали проводити благоустрій за покликком серця, не чекаючи особливих запрошень. Низький вам уклін!

Величезна подяка чоловікам-майстрам, які робили цю справу руками: братам Михайлу та Василю Поліщукам – за величезну виконану роботу; Миколі Нестеруку, Олександру Коржовському, Олександру Кусківському, Петру Лозько, Володимиру Шастуну, Олексію Шиліюку. Нашим працюючим односельчанинам, які невпинно працювали на благоустрій: Ользі, Світлані, Олені, Наталії, Діані, Тетяні, Юлії, Тетяні, Андрію, Іллі, Назару, Карині, Єлизаветі, Сергію, Наталії, Марії, Тетяні, Наталії. Окрема подяка за підтримку та забезпечення роботи: Вадиму Севастянову – за надання електроенергії; Світлані Коржовській, Ірині Верніцькій, Олександру Усіку, Івану Пасічнику та його бригаді – за те, що робите й продовжуєте робити цю величезну, святу справу. **Дякую всім! Дякую кожному! Разом ми здатні на великі справи. Слава нашим героям!**»

За весь рік щодо Романівки – жодних нарікань

Наталка Рісич

Минулий навчальний рік став предметом для висновків у галузі викладання не так давно запровадженого до шкільних програм навчального предмету «Захист України».

Міжшкільний осередок вивчення (навчальна база) цього предмету був створений у Романівському ліцеї № 2 (село Романівка), і ліцеїсти усіх ліцеїв, розташованих на території Романівської селищної ради, періодично, згідно із розкладами та графіками, приїздили до Романівки. Нагадаємо, що діяльність осередку спрямована на формування в учнів патріотизму, громадянської відповідальності, готовності до захисту держави та набуття важливих безпекових, медичних та низки інших життєвих компетентностей.

У міжшкільному осередку, створеному у Романівському ліцеї № 2, навчаються учні 10–11 класів закладів освіти всієї Романівської громади. Цьогоріч завершили навчання та успішно опанували програму предмета «Захист України» 150 випускників 11-х класів.

Під час навчання старшокласники опанували сучасні навчальні модулі, зокрема:

- основи національної безпеки та оборони України;
- основи управління та планування;
- озброєння і військова техніка. Стрільцяка підготовка;
- основи тактичних дій та взаємодій, комунікації в умовах, наближених до бойових;
- орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація;
- домедична допомога в умовах бою;
- військова технологія та їхній розвиток;
- стрільцяка підготовка, основи дій та взаємодії в бою;
- інформаційна війна;
- цивільне населення в кризових умовах;
- планує майбутнє: особиста роль в обороні України.

Особлива увага приділялася практичній підготовці учнів: відпрацюванню навичок надання домедичної допомоги, роботі в команді, розвитку лідерських якостей, критичного мислення, психологічної стійкості та вмінню діяти в надзвичайних ситуаціях.

Сучасний предмет «Захист України» – це не лише військова підготовка. Порівняно із колишніми навчальними курсами для допризовників, це суттєвий крок вперед.

Це комплексне навчання, яке допомагає учнівській молоді усвідомити власну відповідальність за майбутнє держави, набути корисних життєвих навичок, навчитися приймати рішення в складних умовах та бути готовими до викликів сьогодення.

Окреме і вкрай важливе для Романова і романівчан питання: чи не важко учням 10-11 класів із усіх ліцеїв Романівської селищної ради діставатися до Романівки для безпосередньої участі у навчальних заняттях з предмету «Захист України»? Поки що питання так не поставало. Точніше ситуація має такий вигляд: жодного зауваження чи, тим паче, нарікання на зміст, методику чи умови для проведення занять із предмету «Захист України» у середовищі ліцеїстів не було. Підвезення шкільним автобусом, можливість харчуватися в ідальні Романівського ліцею № 2 жодних нарікань також не викликали. У цьому ж сенсі варто поміркувати і щодо тих зауважень, нарікань, побоювань і тривог, які звучать сьогодні з приводу навчання випускників 9-х класів у 10-12-х класах у стінах вже академічного ліцею профільного типу. У Романівській громаді такий ліцей має запрацювати із 1 вересня 2027-го року, але ступінь його готовності розпочне оцінюватись вже із вересня – жовтня 2026-го року. Отже, точка відліку вже зовсім поряд, всього за три місяці.

Сенсації не трапилося, але дива не поменшало

Віктор Єрофєєв

Тур першості Житомирської області із футболу не віщував сенсацій, оскільки обидва матчі за участі романівського FC «VIVAD» та ФК «Коростень/Агро-Нива» мали прогнозовано і логічно очікуваний результат.

Адже і «VIVAD», і коростенська команда на голову сильніші за рівнем виконавців, а ще одна деталь вказує на те, що суперники обох фаворитів чемпіонату поки що серйозного спротиву їм не чинитимуть. І романівська команда, і футболісти із Коростеня сьогодні перебувають на піку своєї спортивно-функціональної форми. Обидва колективи щойно завершили свої виступи у першості України серед команд-аматорів. Не настільки важливо, якими виявились результати чемпіонату («VIVAD» посів сьому сходинку, а ФК «Коростень» став лише десятим), скільки те, що колективи мали ігровий досвід і змагались із кращими командами України. Тепер і «Полісся-Овруч», і ФК «Гладковичі» відчули на собі силу наступального пориву лідерів обласного чемпіонату. FC «VIVAD» забив у ворота овруцького «Полісся» аж шість м'ячів. Фактор чужого стадіону не завадив Іллі Поліщуку та Роману Мазуренку аж по двічі розписатися у воротах господарів поля. Ще два м'ячі в овруцькі ворота забивили Микола Березін та Олександр Яліков. У

Коростені картинка гри дещо відрзнялася за сценарієм, але господарі поля забивили команді ФК «Гладковичі» також шість голів. Отже, лідери чемпіонату, які поки що не зазнали жодної втрати турнірних очок, 30 травня здобули чергові перемоги і що дивовижно – із однаковим рахунком. Власне у цьому й полягає дивовижність ситуації. Усе інше було прогнозованим і запитань не викликає.

Стосовно ситуації у чемпіонаті Житомирської області, то тут очікується суперництво двох, вже традиційних і давніх фаворитів-суперників. **Вочевидь доля першості Житомирщини буде вирішуватися у матчах між романівчанами та коростенцями.** Хоча не виключено, що хтось із інших чотирьох учасників (найімовірніше, ФК «Станишівка» та ФК «Бердичів») пробуватимуть відібрати у матчах із лідерами хоча б одне очко. Поки що ні бердичівлянам, ні футболістам із Станишівки цього не вдалося. Окремою інтригою нинішнього чемпіонату буде боротьба за третє місце. Чи зможуть хлопці із Бердичева довести команду із Станишівки, що минулорічна ситуація, коли ФК «Станишівка» виборів третє місце, була суто випадковою? Це питання буде таким само цікавим, як і доля протистояння нинішнього чемпіона (FC «VIVAD») із коростенським клубом. Як би там не було, однак щонайменше з пів десятка справді цікавих поєдинків у чемпіонаті ще будуть. Ми їх обов'язково анонсуватимемо і, звісно ж, детально розповімо про усі моменти та інші інформаційні родзинки, які виникатимуть навколо їхнього проведення.

А тепер про деякі дива, які відбуваються у ході інших чемпіонатів Житомирської області. Йдеться передовсім про чемпіонат Житомирського району, де існує так звана зона «Житомир», у складі якої змагаються аж п'ятеро колективів. Тут вже є очевидний фаворит, житомирський клуб «Гарант-С», який поки що не просто не зазнає поразок, але ж виграв свої поєдинки із великою різницею забитих та пропущених м'ячів. У неділю, 31 жовтня, «Гарант-С» грав у Баранівці із місцевим клубом «Керамік». Баранівські футболісти провели найбільшу кількість матчів у ході чемпіонату Житомирського району і всюди вигравали. У матчі із клубом «Гарант-С» господарі достойно протрималися у першому таймі, який завершився нічийним результатом, – 1:1. Здавалося, що у другому таймі «Гарант-С» зможе дотиснути господарів стадіону, але при цьому забивши не більше одного-двох м'ячів. Але якраз у другому таймі сталося справжнє диво – «будівельники» «Гарант-С» забивили господарям аж шість (!) голів, пропустивши у свої ворота лише один. У підсумку 7:2, і відтепер зрозуміло, що «Гарант-С» має найбільші шанси стати чемпіоном не лише зони «Житомир», але й усього Житомирського району. Зрештою у цьому нічого дивного немає, адже у складі «Гаранта-С» виступає ледь не половина складу чемпіона Житомирської області (FC «VIVAD»), рівень ігрової майстерності якої значно вищий, аніж у їхніх суперників. Щодо ще одного учасника чемпіонату Житомирського району (ФК «Миропіль»), то миропільчани поки що не можуть чинити гідний опір колективам, укомплектованими

ЖИТОМИРЬСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ФУТБОЛУ

ЧЕМПІОНАТ ЖИТОМИРЩИНИ З ФУТБОЛУ РЕЗУЛЬТАТИ/АНОНС 3-Й ТУР

ФК «ПОЛІССЯ-ОВРУЧ»

30 ТРАВНЯ

0:6

ГОЛИ:
ІЛЛЯ ПОЛІЩУК 7', 60'
РОМАН МАЗУРЕНКО 28', 52'
ОЛЕКСАНДР ЯЛІКОВ 29'
МИКОЛА БЕРЕЗІН 81'

«VIVAD»

СК «КОРОСТЕНЬ»/ АГРО-НИВА

30 ТРАВНЯ

6:0

ГОЛИ:
ЮРІЙ ГРИБ 18'
МАКСИМ МАЙТАК 42'
АРТЕМ БЕФРАЧУК 45+1'
ОЛЕКСАНДР КАВЕЦЬКИЙ 80'
ПАВЛО СТОЦЬКИЙ 81'
ОЛЕКСІЙ НИКИПОРУК 86'

СК «ГЛАДКОВИЧІ»

ФК «БЕРДИЧІВ»

30 ТРАВНЯ

ПЕРЕНЕСЕНО НА РЕЗЕРВНУ ДАТУ

ФК «СТАНИШІВКА»

COMSPEC

ЕВР

легіонерами з інших чемпіонатів з усіх усюд Житомирщини. Услід за поразкою на своєму полі від «Гаранта С», гостючим програвши тому ж таки «Кераміку», 31 травня ФК «Миропіль» вдома поступився футболістам із Високої Печі, у складі яких також грають запозичені в інших командах футболісти. Миропільські хлопці мають розуміти, що головне їхнє завдання – набратися досвіду і

пройти належний футбольний гарт. А це можна зробити лише у поєдинках із сильними клубами, де грають імениті майстри. Втім, завдання зрозуміле, хоча, погодься, програвати поєдинки завжди важко. Але ж не дарма футболісти часто повторюють, що м'яч як головний футбольний снаряд все ж таки круглий і в футболі частіше, аніж будь-де, буває всякого.

Чемпіонські висоти в Україні Романів успішно долає. На черзі – світові!

Віктор Єрофєєв

Якщо сказати чесно і відверто – у Романові, і так само у Житомирі багато хто на це чекав.

Адже бажання тренуватись і працювати аж до сьомого поту, самодисципліна у Ані Рудик із Романова були завжди на першому місці. І ось нарешті це сталося. На стартах чемпіонату України у Львові наша Анна Рудик виборола перше місце серед скороходів на дистанції 5000 метрів. Ще одна романівчанка Іванна Никодюк була у Львові п'ятою, але й вона демонструє стабільно високі результати, щоразу прагнучи дістати або ж не відстати від своєї землячки і подруги.

Успіх Ані Рудик – це не лише її особистий бенедікт, хоча звання чемпіонки України здобуваються не щодня і навіть не щороку. Найбільша заслуга у тому, що спортсменка із Романова піднялася на найвищу сходинку п'єдесталу чемпіонату України, належить її наставнику і тренеру Анатолію Сушицькому. Справжньому майстру і визначному фахівцю, який вміє і знає, як плекати чемпіонів та переможців. До речі, успіх Ані Рудик став своєрідним подарунком А. Ц. Сушицькому, який у ці дні відзначає свій

черговий день народження. Ось тут і справді можна сказати, що кращого подарунка для тренера і не придумати.

черговий день народження. Ось тут і справді можна сказати, що кращого подарунка для тренера і не придумати.

Між тим у Анатолія Цезаровича сьогодні дуже відповідальна пора. Він цілком і сповна занурений у процес підготовки своїх підопічних спортсменів до важливих стартів.

3 червня, якраз у день виходу нашої газети, двоє вихованців Анатолія Сушицького (Ілля Тишкевич і Роман Цьомик) вирушать у складі збірної України на матч зустріч до польського міста Ополе. Якраз там 6 червня наші хлопці і продемонструють свої можливості та претензії на поїздку на світову першість.

Остаточний відбір кандидатів до збірної України, яка восени цього року вирушить на чемпіонат світу, пройде 3–5 липня 2026-го року. Але ще 12 і 13 червня в Україні стартує головний літній чемпіонат України з легкої атлетики, де знову наші скороходи зі школи Сушицького мають проявити себе із якнайкращого боку. Так що червень 2026-го для спортивного життя Романівщини може бути позначений дуже визначними здобутками. Ми всі тримаємо кулачки за наших спортсменів-сороходів. Так само, як і за їхнього тренера Анатолія Сушицького.

Міфи про здорове харчування: розвінчуємо популярні помилки

День здорового харчування і відмови від надмірностей у їжі – щорічне нагадування про важливість збалансованого раціону та усвідомленого ставлення до їжі.

Заснований у 2011 році цей день закликає не лише обирати корисні продукти, а й уникати переїдання та харчових звичок, які шкодять здоров'ю.

У світі харчування існує чимало порад, які звучать переконливо, але не завжди відповідають дійсності. Розбираємо найпоширеніші міфи.

Міф 1: Не можна їсти після 18:00.

Правда: важливий не час, а загальна кількість і якість їжі протягом дня. Легка вечеря за 2–3 години до сну цілком нормально.

Міф 2: Усі жири шкідливі.

Правда: організму потрібні корисні жири (з риби, горіхів, олій). Варто обмежувати лише

2 червня - День здорового харчування і відмови від надмірностей у їжі

трансжири та надлишок насичених жирів.

Міф 3: Щоб бути здоровим, потрібно сидіти на дієтах.

Правда: короточасні дієти часто не дають стійкого результату.

Набагато ефективніше сформувати збалансований щоденний раціон.

Міф 4: Корисна їжа – це дороге.

Правда: крупи, сезонні овочі, бобові та яйця – доступні й поживні продукти.

Міф 5: Соки корисніші за фрукти.

Правда: у соках часто менше клітковини та більше цукру. Краще обирати цілі фрукти.

Міф 6: Вуглеводи – це зло.

Правда: складні вуглеводи (крупи, цільнозерновий хліб, овочі) – основне джерело енергії. Варто лише обмежувати рафіновані продукти та цукор.

Міф 7: Чим менше їси – тим краще.

Правда: надто суворі обмеження можуть уповільнити обмін речовин і нашкодити здоров'ю. Важлива регулярність і збалансованість.

Міф 8: Мед корисний у будь-якій кількості.

Правда: мед містить корисні речовини, але це також цукор. Вживати слід помірньо.

Міф 9: Безглютенна дієта корисна всім.

Правда: вона необхідна лише людям із целіакією або непереносимістю глютену. Для більшості без потреби.

Міф 10: Заморожені продукти менш корисні.

Правда: заморожені овочі та фрукти часто зберігають більшість вітамінів і є гарною альтернативою поза сезоном.

Міф 11: Детокс-дієти очищують організм

Правда: організм має власні системи очищення (печінка, нирки). «Детокс-чай» та дієти не мають доведеної ефективності.

Міф 12: Кава шкодить здоров'ю.

Правда: помірне споживання кави (3–4 чашки на день для здорової людини) може навіть мати позитивний ефект.

Здорове харчування – це не про крайнощі чи заборони, а про баланс, різноманітність і помірність.

Не всі поради з інтернету є корисними. Обирайте доказову інформацію та формуйте здорові звички поступово.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Посилений епіднадгляд за холерою в Україні: що варто знати

Щороку з червня до жовтня в Україні триває посилений епідемічний сезон спостереження за холерою.

Це важлива частина системи громадського здоров'я, адже при низькому ризик зараження для подорожуючих, у світі продовжують реєструвати випадки цієї інфекції, зокрема в країнах Африки, Азії та Близького Сходу.

За даними міжнародного моніторингу, з початку 2025 року у світі вже зафіксовано понад 111 тисяч випадків холери, з яких понад 1,5 тисячі – летальні. Тож ризик завезення інфекції залишається, і Україна враховує ці трансграничні загрози.

Що відбувається під час посиленого епіднадзора?

- Пацієнтів із важкими або складними формами гострих кишкових інфекцій додатково обстежують на холеру.
- Лабораторії центрів контролю та профілактики хвороб оснащені необхідним обладнанням і реагентами.
- Фахівці проходять щорічні тренінги з діагностики та біобезпеки.

Окрема увага – доквіллю: проводиться регулярний моніторинг води (питної, стічної, прісної та морської), щоб своєчасно виявити можливі ризики.

- За результатами минулого сезону в Україні:
- Обстежено понад 13 тисяч людей із кишковими інфекціями.
- Проведено майже 10 тисяч досліджень води.
- Спалахів холери не зафіксовано.

Нагадаємо: холера – це гостра діарейна інфекція, яка передається переважно через забруднену воду або їжу. Без лікування може призвести до сильного зневоднення та навіть смерті.

Шляхи передачі та профілактика холери

Для України та інших країн із помірним кліматом холера не є типовим сезонним захворюванням, але ризики можуть зростати внаслідок:

- пошкодження інфраструктури (наприклад каналізації через війну чи стихійні лиха);
- вживання забрудненої води чи їжі;
- контактів з інфікованими під час подорожей.

Симптоми холери (захворювання зазвичай починається раптово):

- рясна, водяниста діарея білуватого кольору, схожа на рис у воді;
- блювання – цей симптом є не завжди;
- біль у животі;
- без гарячки! (на відміну від інших інфекцій).

Проявляються симптоми зазвичай за 24–48 годин після вживання забрудненої бактеріями холери води чи їжі.

Як захиститися:

- пийте лише безпечну воду;
- ретельно мийте овочі та фрукти;
- дотримуйтеся правил особистої гігієни;
- уникайте купання у сумнівних водоймах.

Бережіть своє здоров'я та довіряйте перевірненій інформації!

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Сезон активності плазунів: що треба знати про змії

За даними Центру громадського здоров'я та територіальних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних адміністрацій, за 2025 рік в Україні зареєстровано 150 звернень по медичну допомогу через укуси змії.

Серед постраждалих – 48 дітей. По Житомирській області – 13 випадків.

В УКРАЇНІ НЕМАЄ СМЕРТЕЛЬНО ОТРУЙНИХ ЗМІЙ

В Україні є три види отруйних змії (гадюка степова, гадюка звичайна та гадюка Нікольського), через укуси яких люди зазвичай звертаються по допомогу. Жодна з них не є смертельно отруйною для дорослої здорової людини.

ЗМІЇ НИКОЛИ НЕ НАПАДАЮТЬ ПЕРШИМИ

Плазуни лише захищаються, якщо їх потривожити. Тож, якщо ви побачили змію – не робіть різких рухів. Не намагайтеся наблизитися чи відігнати її. Спокійно дочекайтеся, поки вона сама відповзе.

ДЕ МОЖНА НАТРАПИТИ НА ЗМІЮ

Змії активні лише в теплу пору року – з квітня до пізньої осені, а на зиму вони впадають у сплячку.

Змії часто трапляються в заболочених місцевостях, біля зарослих озер і ставків, у горах та степах. Також нерідко їх можна зустріти біля звалищ будівельних матеріалів та інших таких місць. Ці тварини часто ховаються у старих пнях, копицях сіна, під каменями або стовбурами повалених дерев.

Будучи холоднокровними тваринами, у сонячну погоду змії гріються на пеньках, стежках і відкритих ділянках.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Гороскоп на тиждень 3 червня - 9 червня

ОВЕН
З'являється шанс розібратися з тим, що довго відкладалося, особливо якщо це стосується близьких або емоційно значущих ситуацій.

ТЕЛЕЦЬ
Тиждень стає періодом активного спілкування, але емоційне тло робить діалоги більш чутливими. В особистому житті будьте чесними.

БЛИЗНЮКИ
Ви можете переглядати свої пріоритети, повернутися до старих фінансових рішень або аналізувати витрати. Важливо не піддаватися ілюзіям.

РАК
Виникає бажання говорити про те, що давно хвилює, і повертатися до тем, які потребують завершення. У стосунках зростає емоційна відкритість.

ЛЕВ
Тиждень веде вас углиб власних переживань і романтики. Виникає потреба в тиші, усамітненні та переосмисленні того, що відбувається навколо.

ДІВА
Повертаються старі зв'язки, з'являються люди, з якими ви давно не спілкувалися, або спливають проекти, які потребують завершення.

ТІРЕЗИ
Можливі повернення до старих робочих питань або обговорень, які вимагають уточнень. Важливо уважно ставитися до деталей.

СКОРПІОН
Для Скорпіонів тиждень приносить розширення горизонтів – через навчання, нові ідеї або повернення до старих планів, які ви відклали.

СТРІЛЕЦЬ
Тиждень зачіпає глибокі емоційні та фінансові теми, а також звертає вашу увагу на теми дому та сім'ї.

КОЗОРІГ
Для Козорогів тиждень робить акцент на партнерстві. Повертаються старі теми, незавершені розмови або ситуації, які потребують з'ясування.

ВОДОЛІЙ
Тиждень робить акцент на професійній сфері, активізує робочі процеси та питання здоров'я. Повертаються старі завдання, які потребують завершення.

РИБИ
Виникає бажання повернутися до старих ідей, почуттів або людей, які колись були важливими. Уникайте зайвих емоцій.

Джерело: ТСН

Смачного!

Пиріжки з картоплею в духовці

Інгредієнти для тіста: 500 г пшеничного борошна, 12 г сухих дріжджів, 300 мл теплої води, 1 ст. л. цукру, 1 ч. л. солі, 50 мл олії.

Для начинки: 600 г картоплі (не чищеної), 1 морквина, 5 гілочок кропу, 200 г печериць, 1 цибулина, 2 ст. л. олії.

• У 300 мл теплої води додайте 12 г сухих дріжджів, 1 ст. л. цукру, 1 ч. л. солі та перемішайте. Додайте 50 мл олії, поступово всипте 500 г борошна та замісіть однорідне тісто, що не липне до рук. Викладіть тісто в миску, накрийте харчовою плівкою та залиште підходити в теплому місці на 50 хв.

• Для начинки почистьте 600 г картоплі (це приблизно 4 великі картоплини) та 1 морквину. Наріжте овочі крупними кубиками, викладіть у каструлю разом з морквою. Залейте овочі водою, посоліть, доведіть до кипіння, зменште вогонь та варіть 30 хвилин до м'якості овочів.

• Почистьте та наріжте кубиками цибулину. Також наріжте маленькими кубиками 200 г печериць. Обсмажте цибулю та печериці на 2 ст. л. олії до золотавого кольору. Свіжий кріп промийте, просушіть та дрібно порубайте ножом.

• З відвареної картоплі та моркви злийте воду. За допо-

могою товчачки ретельно розімніть овочі в однорідне пюре. Додайте до пюре обсмажені з цибулею печериці та подрібнений кріп. Посоліть та поперчіть до смаку, охолодіть до кімнатної температури.

• Через 50 хв тісто повинно збільшитися в об'ємі приблизно вдвічі. Розділіть його на 9 кульок, приблизно по 70-80 г кожна. Кожну кульку розкачайте качалкою або просто розімніть пальцями в круглий плаский коржик.

• У центр кожного коржика викладіть по 1 ст. л. начинки (з гіркою). Ретельно заліпіть краї тіста та сформуйте довгастий пиріжок. Викладіть сформовані пиріжки на застелене пергаментом деко (швом донизу) та залиште постояти в теплі ще на 20 хв.

• Запікайте пиріжки у розігрітій до 180 градусів духовці 30 хв (режим верх-низ). Пиріжки перед випіканням можна змастити яйцем для рум'яного глянцевого блиску.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

«Хитрий» посів: чому травнева морква часто програє червневій

Старі книжкові поради за нинішнього клімату часто не працюють. Утім, відмовлятися від домашньої моркви не варто. Її просто треба навчитися вирощувати «по-хитрому».

НАВІЩО ВЗАГАЛІ ЦІ ДВА СТРОКИ ПОСІВУ?

Головний ворог вашого врожаю (окрім посухи) – це морквяна муха. Маленька капосна комаха, чії личинки прогризають у коренеплодах ходи. Через неї морква стає гіркою, потворною і гниє в погребі.

Якщо посіяти моркву на початку травня, вона якраз потрапляє під перший масовий виліт цієї мухи. Тому городники придумали хитрість – сіяти другу грядку в червні (приблизно з 5 по 20 число). Травневу моркву ми швидко з'їдаємо влітку, а червнева нібито проскакує повз перше покоління шкідника і спокійно росте собі на зимове зберігання.

СКЛАДНОЩІ ЧЕРВНЕВОГО ПОСІВУ

Насіння моркви сходить довго – іноді до трьох тижнів. Щоб воно прокинулося, йому потрібна стабільна волога. От ви посіяли насіння на глибину 1,5 сантиметра в теплу червневу землю. Без щоденного поливу воно там звариться. Та і який може бути рівномірний полив, якщо вода в дачних кооперативах часто подається за графіком, або ви взагалі приїжджаєте на ділянку лише у вихідні?

До того ж популярна порада накрити грядку білим агроволокном від мухи влітку стає згубною. Спанбонд створює парниковий ефект. Якщо надворі +30°C, під білим полотном буде всі +45°C. Ваші сходи згорять.

ЯК ЗРОБИТИ «РОЗУМНУ ГРЯДКУ», ЯКА ВИЖИВЕ САМА

Щоб отримати врожай і не лягти кістками на тому городі, нам треба діяти інакше. Замість того, щоб засівати великі площі і потім бігати біля них з поливалкою, робимо одну-дві невеликі, але технологічні грядки.

План дій

Автономна вода. Організуйте найпростіший гравітаційний крапельний полив. Підніміть звичайну бочку на метр-півтора над землею (на старі цеглини чи міцний піддон). Прокладіть по грядці крапельну стрічку. Наповнили бочку, поки є час і вода в системі. А далі вона сама погигеньку капає під корінь, навіть коли ви поїхали до міста.

Корисний додаток – гідрогель. Перед червневим посівом киньте в борозенки трохи розмоченого гідрогелю. Він утри-

муватиме вологу прямо біля насінини. Це дасть моркві шанс прорости навіть у спеку.

Сіємо так, щоб не проріджувати. Густий посів – це помилка, через яку можна втратити врожай. Коли ви висмикуєте зайві паростки, травмується бадиля сусідніх. Цей морквяний запах розноситься по всій окрузі і приманює морквяну муху.

Купуйте дражоване насіння або насіння на стрічці. Розкладайте його рідко. Менше проріджування – менше запаху – менше мух. І ніякого свіжого гною, якщо не хочете отримати волохату рогату потвору замість рівного коренеплоду. Тільки зрілий компост.

Подвійний щит замість агроволокна. Найкращий сучасний спосіб. Замість білого спанбонду купіть дрібну затінюючу сітку (зі ступенем затінення 45-60%). Натягніть її на низькі дуги відразу після посіву і щільно притисніть краї до землі дошками або цеглою.

По-перше, це надійний захист. Муха через неї не пролізе. По-друге, сітка знижує температуру ґрунту на 5-8 градусів! Вона пропускає повітря, земля не перегрівається, а волога не випаровується одразу.

Обов'язкова мульча. Як тільки морква трохи підросте, закрийте міжряддя сухою скошеною травою або соломкою. Мульча добре збереже воду, яка накапала з вашої бочки.

Не забувайте про сівозміну. Не сійте моркву там, де торік росла петрушка, кріп, селера чи та ж морква. Шкідники чудово зимують у землі, і навесні вони вилізуть прямо під вашою натягнутою сіткою.

Трохи хитрості, крапельна стрічка, затінююча сітка – і ви матимете свої солодкі та здорові коренеплоди на зиму. А з економічного боку краще витратити на вечірній чай на терасі.

ВАЖЛИВІ ПОРАДИ

Стрічка має значення. Для бочки обов'язково купуйте спеціальну крапельну стрічку для самопливних систем. Вона розрахована на низький тиск. Звичайна стрічка не «прокапає» до кінця рядка, і грядка залишиться сухою.

Гідрогель – тільки моркрий! Розмочуйте його до стану желе до того, як кидати в землю.

Новий дім для слимаків. Тінь, волога і мульча – це рай не тільки для моркви, а й для слимаків. Будьте готові розкласти під соломкою кілька приманок-гранул, щоб ці ненажери не з'їли ваші сходи швидше, ніж ви їх побачите.

3 червня середа	4 червня четвер	5 червня п'ятниця	6 червня субота	7 червня неділя	8 червня понеділок	9 червня вівторок
+ 11° + 14°	+ 12° + 20°	+ 14° + 25°	+ 16° + 22°	+ 15° + 22°	+ 15° + 23°	+ 15° + 23°
740 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ	742 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ

**ПРИЄДНУЙСЯ ДО
49-Ї ОКРЕМОЇ
БРИГАДИ РОЗГОРОДЖЕННЯ**

НАМ ПОТРІБНІ:

- ВОДИЇ
- САПЕРИ
- ОПЕРАТОРИ БПЛА

ЩО ТИ ОТРИМАЄШІ:

- ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ
- СТАБІЛЬНУ СЛУЖБУ В КОМАНДІ
- МОЖЛИВІСТЬ ЗАХИЩАТИ УКРАЇНУ

ТЕЛЕФОНУЙ ЗАРАЗ ТА ДІЗНАЙСЯ БІЛЬШЕ

ТЕЛ.: 068 036 00 14
ТЕЛ.: 066 913 10 26

ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ

0 800 213 103
телефонуйте до контакт-центру системи з надання безоплатної правової допомоги

РЕКЛАМА

КУРСИ ВОДИЇВ
від ТОВ «Технічний ліцей»

Категорії, які можна відкрити
A1, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хоршів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

БУДМАТЕРІАЛИ
м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

ЗАКУПОВУЄМО ВРХ
за вигідними цінами

- КОРИВ
- ТЕЛЯТ
- БИЧКІВ
- ТЕЛИЦЬ

а також дорів та худобу на утримання.

Гарантуємо чесну оцінку та швидкий розрахунок.

тел.: 068 467 05 75

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357
380679759461
380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні та каналізаційні, дашки до них

Закупуємо ВРХ ДОРОГО:

- Корів
- Телят
- Дорізи
- Лошат
- Бичків
- Телиць
- Лежачих

Корів, телиць, коней - на тримання

+38 068 867 24 91

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК СЕРІЯ АГ № 620065, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ЮХИМОВИЧА ІВАНА СТЕПАНОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ
НАС ЧИТАЮТЬ 10 000 РОМАНІВЧАН

Відділ реклами:
067 412-89-81

Цікаві факти про генетику

- У кожній клітині людини міститься близько двох метрів ДНК. Якщо витягнути всі молекули з організму, їхня довжина сягне відстані від Землі до Сонця кілька сотень разів.
- Генетичний код однаковий для всіх живих істот. Це означає, що всі організми на планеті мають спільне походження.
- ДНК складається лише з чотирьох нуклеотидів. Їхні комбінації створюють унікальні інструкції для розвитку кожного організму.
- У людини приблизно 20-25 тисяч генів. Вони кодують білки, які виконують більшість функцій у клітинах.
- Кожна людина отримує половину ДНК від матері і половину від батька. Це створює унікальне поєднання генів.
- Генетика довела, що всі люди на Землі мають понад 99 відсотків спільних генів.

- Різниця між особинами пояснюється лише невеликими варіаціями.
- У рослин генетика використовується для створення нових сортів. Це дозволяє отримувати більш врожайні та стійкі культури.
- Генетичні відмінності визначають схильність до певних захворювань. Це допомагає лікарям розробляти індивідуальні методи лікування.
- Колір очей залежить від взаємодії кількох генів. Саме тому відтінки можуть значно відрізнятися навіть у членів однієї родини.
- У кожній людині є приблизно 200 дефектних генів. Проте більшість із них не викликають проблем завдяки дублюванню інформації.
- Близнюки бувають однояйцевими та двояйцевими. У перших генетичний матеріал однаковий, а

- в других схожість не більша, ніж у звичайних братів і сестер.
- Геном людини вперше був повністю розшифрований у 2003 році. Це стало однією з найбільших перемог сучасної науки.
- Епігенетика вивчає, як навколишнє середовище впливає на активність генів. Вона показує, що спосіб життя може змінювати спадкові механізми.
- Селекція тварин також базується на генетиці. Завдяки цьому люди отримують породи з потрібними характеристиками.
- Мітохондріальна ДНК передається виключно від матері. Це дозволяє вченим відстежувати походження людства по жіночій лінії.
- Вважається, що всі сучасні люди походять від спільної пра матері, яку називають мітохондріальною Євою. Вона жила приблизно 150-200 тисяч років тому.

- Генетика – це наука, яка досліджує спадковість і мінливість, відкриваючи перед людством таємниці життя. Саме завдяки її досягненням ми дізналися, як передаються риси від батьків до дітей і які механізми керують розвитком організмів. Вона пояснює не лише колір очей чи волосся, а й схильність до певних хвороб або талантів. Цікаві факти про генетику дозволяють побачити, наскільки складним і водночас вражаючим є світ клітин та ДНК. Маловідомі факти відкривають нові горизонти розуміння того, як працює життя на найглибшому рівні.
- Риса характеру частково залежить від генів. Проте середовище і виховання також мають значний вплив.

- ДНК використовується в криміналістиці для ідентифікації людей. Унікальність генетичного коду дозволяє розкривати злочини.
- Генетичні дослідження тварин допомагають зрозуміти розвиток людини. Багато експериментів проводиться на мишах через подібність генів.
- Гени впливають навіть на смакові відчуття. Наприклад деякі люди мають підвищену чутливість до гіркоти.
- Деякі мутації є корисними. Вони можуть забезпечити виживання у складних умовах і навіть давати еволюційні переваги.
- Генетика пояснила виникнення спадкових хвороб. Вони передаються від батьків до дітей через змінені гени.

Джерело: discovery.v.ua